

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА МАТЕМАТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ**

Силабус курсу « МЕТОДИ ОБРОБКИ ТЕКСТІВ ПРИРОДНОЇ МОВИ »

Обсяг	загальна кількість: кредитів – 3; годин – 90; змістовних модулів – 2
Семестр	6 (2) весняний
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач(и)	Пенко Валерій Георгійович, кандидат технічних наук, доцент кафедри математичного забезпечення комп'ютерних систем
Контактний телефон	(067)7441326
E-mail	vpenko@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра математичного забезпечення комп'ютерних систем
Консультації	очні консультації: за розкладом занять on-line консультації: ZOOM (посилання генерується на початку занять)

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися електронною поштою, в аудиторії або через ZOOM.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення курсу є основні типи завдань, що виникають в контексті обробки текстів природної мови, теоретичні методи та програмні засоби їх вирішення.

Пререквізити курсу

Матеріал курсу ґрунтується на раніше отриманих студентами знаннях, практичних вміннях та навичках з тем та напрямів щодо алгоритмів, структур даних, дискретної математики та теорії ймовірностей. Відповідні курси викладаються у межах освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія» перед вивчення курсу «Методи обробки текстів природної мови».

Постреквізити курсу

За використаними теоретичними підходами та моделями цей курс доповнює дисципліну «Методи та алгоритми обробки зображень і комп'ютерний зір» в сфері аналізу та обробки даних і є базою для засвоєння наступних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія»: «Проектно-технологічна практика», «Переддипломна практика», «Виконання кваліфікаційної роботи бакалавра».

Метою курсу є вивчення основних сучасних підходів для вирішення базових завдань обробки текстів на природній мові та практичне застосування мови та бібліотек Python для вирішення цих завдань.

Зміст курсу

На протязі вивчення курсу розглядаються наступні теми:

- Обчислення над мовою - проста статистика.
- Класифікація завдань обробки текстів природної мови.
- Отримання доступу до корпусів текстів і лексичних ресурсів.
- Використання основних лексичних ресурсів.
- Корпус WordNet.
- Доступ до тексту з Web і до локального тексту.
- Трубопровід NLP. Реалізація окремих етапів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

У результаті вивчення курсу студент повинен

знати: основні можливості мови Python для розробки програмного забезпечення обробки текстів; основні можливості спеціалізованих пакетів для обробки текстів на природній мові; основні типи завдань, що стосуються обробки текстів на природній мові; особливості корпусо-орієнтованого підходу до обробки текстів природної мови.

вміти: розробляти програмне забезпечення, що виконує базові операції з текстами; використовувати спеціалізовані пакети Python для підвищення ефективності вирішення базових завдань обробки текстів на природній мові; застосовувати декілька різновидів мовних корпусів в якості ресурсу для вирішення завдань обробки текстів на природній мові.

Компетентності, які отримує студент у результаті вивчення курсу:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність застосовувати базові знання з фундаментальної та прикладної математики в професійній діяльності.
- Здатність використовувати сучасні методи і мови програмування для розроблення алгоритмічного та програмного забезпечення.
- Здатність використовувати та впроваджувати нові технології, включаючи технології розумних, мобільних, зелених і безпечних обчислень, брати участь в модернізації та реконструкції комп'ютерних систем та мереж, різноманітних вбудованих і розподілених додатків, зокрема з метою підвищення їх ефективності.
- Здатність вирішувати проблеми у галузі комп'ютерних та інформаційних технологій, визначати обмеження цих технологій.
- Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати та захищати прийняті рішення.
- Здатність застосовувати закономірності випадкових явищ, ймовірно-статистичні методи, основи теорії чисельних методів та сучасні методи дискретної математики для аналізу і синтезу складних систем, методи кількісної оцінки інформації і створення коригуючих кодів при розв'язанні прикладних і наукових завдань в області комп'ютерної інженерії.
- Здатність використовувати декларативну парадигму програмування та мови, підходи, методи і технології штучного інтелекту, технології інженерії знань, інструментальні засоби підтримки інтелектуальних систем, розробляти та застосовувати моделі представлення знань, стратегії логічного виведення.

Результати навчання: по завершенню курсу студент матиме навички

- Мати навички проведення експериментів, збирання даних та моделювання в комп'ютерних системах.
- Знати новітні технології в галузі комп'ютерної інженерії.
- Вміти застосовувати закономірності випадкових явищ, ймовірно-статистичні методи, основи теорії чисельних методів та сучасні методи дискретної математики для аналізу і синтезу складних систем, методи кількісної оцінки інформації і створення коригуючих кодів при розв'язанні прикладних і наукових завдань в області комп'ютерної інженерії.
- Вміти застосовувати знання для ідентифікації, формулювання і розв'язування технічних задач спеціальності, використовуючи методи, що є найбільш придатними для досягнення поставлених цілей.
- Вміти розв'язувати задачі аналізу та синтезу засобів, характерних для спеціальності.
- Вміти здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач комп'ютерної інженерії.
- Вміти виконувати експериментальні дослідження за професійною тематикою.

- *Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення.*
- *Розробляти та застосовувати моделі представлення знань, стратегії логічного виведення, технологій інженерії знань, технологій і інструментальних засобів побудови інтелектуальних систем і систем штучного інтелекту.*

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та лабораторних занять (16 год.), організації самостійної роботи студентів (56 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та лабораторних заняттях.

Під час викладання курсу використовуються такі **методи навчання**: *словесні* (лекція, пояснення); *наочні* (презентація Power Point); *практичні* (лабораторні роботи); *робота з літературними джерелами* (самостійна робота студентів).

Відповідність змісту курсу цілям сталого розвитку (з точки зору глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року)

.ЦСР 4: Якісна освіта - Викладання методів обробки текстів природної мови забезпечує студентів сучасними та практично важливими знаннями та навичками, необхідними для успішної кар'єри в галузі обробки даних та штучного інтелекту. Це сприяє підвищенню рівня освіти та професійної підготовки.

ЦСР 8: Гідна праця та економічне зростання - Випускники програм, що мьстять курс з обробки текстів природної мови, можуть знайти гідну роботу в високотехнологічних секторах, що сприяє економічному зростанню та зниженню рівня безробіття.

ЦСР 9: Індустріалізація, інновації та інфраструктура - Методи обробки текстів природної мови відіграють ключову роль у розвитку інновацій та технологій, які покращують інфраструктуру та сприяють індустріалізації.

ЦСР 17: Партнерство в інтересах сталого розвитку – Знання та навички при засвоєнні цього курсу сприяють міжнародному співробітництву та обміну знаннями, що важливо для досягнення всіх цілей сталого розвитку.